

Lokalahden kirkko ja lyhyt historiikki seurakuntaan

Lokalahden seurakunta sai alkunsa vuonna 1490, jolloin piispa **Maunu Särkilahti** vihki hautausmaan ja paikalliset räällsitalliset **Gunnar Eilifinpoika** ja **Albrekt Henrikinpoika Görtzhagen** rakennuttivat **Pyhälle Katariinalle** vihityn puisen kappelin nykyisen kirkon paikalle. Näin Lokalahdesta muodostui Vehmaan kappeliseurakunta. Itse kappelin muotoa ei tunneta, mutta monet nykyisessä kirkossa olevat puuveistokset, joista voi mainita mm. **Pyhä Anna kolmantena** ja **Isä Jumala** -veistokset, ovat peräisin jo tästä kappelista.

Vuonna 1639 rakennettiin uusi puukirkko vanhan – ilmeisesti rappeutuneen – kappelin paikalle. Luultavasti juuri tätä kirkkoa varten on valmistettu nykyisinkin kirkossa oleva saarnatuoli. Samoihin aikoihin Lokalahdesta tuli ensimmäisen kerran itsenäinen kirkkoherrakunta. Tämä itsenäisyys kesti vain vuoteen 1691, jolloin liitettiin taas Vehmaaseen kappeliseurakuntana.

Nykyinen kirkko on rakennusmestari **Joh. Höckertin** piirustusten mukaan rakennettu vuonna 1763. Sen sisustuksen maalasi vuonna 1769 kirkon valmistuttua uusikaupunkilainen **Gabriel Prychteen**.

Merkittävimmät korjaustyöt kirkossa on tehty vuosina 1857–62 lääninarkkitehti **G. Th. P. Chiewitzin** ja 1950-luvulla arkkitehti **Totti Soran** suunnitelmien mukaisesti. Viimeisimmät kirkon sisätilan muutostyöt on tehty 1990-luvulla. Keväällä 2008 saatiin päätökseen kirkon kuoriosan muutostyöt. Jotain uutta on poissa, kuten voittajan risti. Jotain uutta ja samalla vanhaa on tullut tilalle, esimerkiksi kirkkoon vuonna 1835 hankittu talonpoikaistyylinen krusifiksi ja 1700-luvun alun alttari edellisestä kirkosta.

Kuorin ikkunoista näkyy vuodenaikojen mukaan vaihtuva Lokalahden kirkonkylän maisema.

Kirkon ulkomaalausta on usean kerran uusittu. Se on ollut kahdessakin vaiheessa punainen. Vuonna 1904 kirkko maalattiin harmaaksi ja myöhemmin vihertävän sävyiseksi. Paanukatto jouduttiin purkamaan vuonna 1926 ja korvaamaan peltikatolla. Kesällä 2006 kirkko kunnostettiin ulkopuolelta ja se sai myös yhden aikaisemmista sävytyksistä.

Kirkkorakennus elää seurakunnan mukana: kantaa mennyttä ja kuljettaa tulevaisuuteen.

Saarnatuoli

Saarnatuoli on todennäköisesti valmistettu vuonna 1639 rakennettua kirkkoa varten. Sivupeileihin on jälkikäteen kiinnitetty **Vapahtajaa, apostoli Pietaria, apostoli Johannesta** ja tunnusesineen puuttuessa tuntemattomaksi jäävää apostolia esittävät puuveistokset 1600-luvulta sekä samasta syystä tuntematonta pyhimystä esittävä veistos noin vuodelta 1500. Kyseessä saattaisi olla keskiaikaisen kappelin nimikkopyhimys Pyhä Katariina. Saarnatuoli jäi pois käytöstä vuonna 1768, mutta otettiin uudelleen käyttöön 1861. Saarnatuolin sivupeileissä on latinankieliset sanat, jotka merkitsevät: **Ellei ensin liekehdi hän, joka saarnaa, ei voi syyttää häntä, jolle saarnaa.**

Alttaritaulu

Alttaritaulu lienee ostettu vuonna 1774 Uudestakaupungista 200 taalarin hintaan. Vuosina 1859–62 tehdyn korjauksen jälkeen toista alttaritaulua pidettiin sakaristossa. Nykyinen taulu kiinnitettiin uudelle kankaalle, koska sitä on säilytetty esimerkiksi vajassa. Maalauksen alta kuultaa toisinpäin samanaiheinen maalaus, josta löytyy vuosiluku 1651. Ehtoollista esittävä, ilmeisesti suomalaista työtä oleva maalaus sijoitettiin uudelleen entiselle paikalleen vuonna 2008.

Kellotapuli

Puinen kellotapuli on edellisen kirkon ajalta, 1600-luvulta. Ruotsalaistyylinen tapulin muoto on keskiajalta. Suuremmissa kelloissa on latinankielinen teksti: **Vuonna 1691. Yksin Jumalalle kunnia.** Pienempi kello on vuodelta 1866. Kelloja on soitettu käsin helluntaihin 2008 asti.

Hautausmaa

Kirkon ympärillä on ainakin vuosina 1833 ja 1868 laajennettu hautausmaa, jota ympäröi suurista kivilohkareista vuonna 1833 ladottu muuri. Siinä on aukot etelämuurin länsiosassa ja kaakkoiskulmassa. Porttiaukko on myös eteläpuolella, välittömästi tapulin edessä. Vuonna 1910 hautausmaalle on rakennettu kiviportaati. Ennen vuotta 1830 hautausmaa oli huomattavasti pienempi. Sen aitaus oli salvettu hirsistä.

Hautausmaalla on kuvanveistäjä **Jussi Vikaisen** teos, vuosien 1939–1944 kaatuneiden muistomerkki. Se esittää hiljaista miestä, joka on juuri siirtynyt taistelusta kuoleman uneen ja asetettu makaamaan havut päälle.

Uusi hautausmaa perustettiin vuonna 1889. Se sai jatkokseen vielä 1990-luvun puolivälissä Lehtola-nimisen osan.

Seurakuntakoti Paanula

Seurakunnan toiminnan toisen keskuksena on kirkon välittömässä läheisyydessä oleva, vuonna 2000 valmistunut seurakuntakoti Paanula. Samalla paikalla on ollut 1960-luvulle asti vanha pappila puutarhoineen.

Lokalahden seurakunnan vaiheita

Lokalahden seurakunnan itsenäistyminen tapahtui keisarillisen senaatin päätöksellä vuonna 1906, mutta käytännössä vasta vuonna 1931, jolloin seurakunnan pitkäaikaiseksi kirkkoherraksi tuli **Reino Vare**. Hän palveli Lokalahdella aina eläkkeellä siirty-miseensä asti, vuoteen 1967.

Kuntaliitoksen yhteydessä Lokalahden silloin noin 1000 jäsenen seurakunta yhdistyi Uudenkaupungin ja Pyhämaan seurakuntien muodostamaan Uudenkaupungin seurakuntayhtymään vuoden 1981 alusta. Siihen yhdistyi myös Kalannin seurakunta. Vuoden 2009 alusta seurakuntayhtymä purettiin ja Lokalahdesta tuli Uudenkaupungin kappeliseurakunta.

Kirkko kertoo olemassaolonsa ja esineidensä kautta paikkakunnan historiasta ja ihmisistä.

Ihmeellinen varjelus on seurannut kirkkomme esineitä, joista vanhimmat ovat puisissa rakennuksissa säilyneet yli 500 vuotta. Vanhat ja uudet esineet palvelevat yhdessä kirkkoa. Ne antavat meille miettimisen aiheita – mikä on meidän paikkamme seurakunnan jäsenenä sukupolvien ketjussa tässä Jumalan meille antamassa ajassa.

Siunatkoon kaikkivaltias Jumala, Isä, Poika ja Pyhä Henki jokaista kirkossa kävijää!

Lokalahden kirkossa on Erolan vuonna 1982 rakentamat kaksisormioiset 12-äänikertaiset urut. Fasadi K. G. Wikström vuodelta 1895.

Pyhä Anna kolmantena 1400-l lopulta ja Isä Jumala 1500-luvulta.

Alttaritaulun alta kuultaa toinen maalaus, jossa on vuosiluku 1651.

Siunatkoon kaikkivaltias Jumala, Isä, Poika ja Pyhä Henki jokaista kirkossa kävijää!

Lokalahden kirkko